

HAASTEISTA HUOLIMATTA TALOUS KÄÄNTYY KASVUUN

Maailman myllerryksistä huolimatta Suomen talous kääntyy kasvuun tänä vuonna. Risteilijäaluksen luovutuksen pirstämä vienti, julkisten investointien reipas kasvu ja yksityisen kulutuksen virkoaminen siivittävät talouden yhden prosentin kasvuun tänä vuonna. Ensi vuonna talouskasvu kiihtyy 1,4 prosenttiin yksityisen kulutuksen ja investointien vetämänä.

Kansainvälisen talouden kehitys on poikkeuksellisen epävarmaa. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on jo neljä vuotta jäytännyt eurooppalaisten turvallisuuden tunnetta. Yhdysvaltain presidentti Trumpin keväällä julkaisema tullisuunnitelmansa ravisteli markkinoita. Kauppakumppanit reagoivat tähän nopeasti vastatulleilla ja tullisopimusneuvotteluilla. Näin yrityksillä on ollut aikaa sopeutua tulevaan ja pohtia vaihtoehtoisia ratkaisuita.

Vaikka asetetut tullit ovat rajuja, ei niiden odoteta ensivaiheessa tyrehtyttävän merkittävästi Suomen Yhdysvaltain vientiä, sillä korvaavien tuotteiden löytämiseen menee aikaa. Lisäksi tullien negatiivinen vaikutus koskee ennen kaikkea tavarakauppaa palvelujen välttyessä pahimmilta iskuilta. Suurin vaikutus tulleista ja niillä pelottelusta tulee markkinoilla kasvavan epävarmuuden kautta, mikä heikentää muun muassa yritysten investointihalukkuutta.

Tullien jarruttavasta vaikutuksesta huolimatta viennin ennustetaan kasvavan tänä vuonna 1,7 prosenttia, sillä tavaravientiä tukee suuren risteilijäaluksen luovutus Yhdysvaltoihin. Palveluvienti säilyy edelleen vientikehityksen veturina, erityisesti IT- ja tietoliikennepalveluiden kysynnän ansiosta.

Tuonin kasvu kääntyy pitkän laskukauden jälkeen hivenen plussalle 0,3 prosenttiin, viennin ja kotimaisen kulutuksen elpyessä. Ensi vuonna maailmantalouden pirstuminen kasvattaa viennin 3 prosenttiin ja tuonin 4 prosenttiin. Vaikka kansainvälinen epävarmuus jatkuu, Suomen hintakilpailukyky on säilynyt vakaana, eikä euro-dollarikurssin odoteta heikentävän ulkomaankauppaa merkittävästi.

Investoinnit ovat osoittaneet pirstymisen merkkejä vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Vuonna 2025 investointien ennakoitaan kasvavan 2 prosenttia, mutta kasvu perustuu vielä vahvasti julkisiin puolustusinvestointeihin.

Asuntorakentamisen investoinnit ovat löytäneen pohjatason, ja rakentamisen arvioidaan vilkastuvan vuoden loppupuoliskon aikana. Koko vuoden kasvu jää kuitenkin vaimeaksi. Rakentamisen näkymiä tukee korkojen lasku, mutta kysyntää jarruttaa edelleen kotitalouksien ja sijoittajien varovaisuus. Ensi vuosi on rakentamisen osalta selvästi kirkkaampi, mutta rakentajat ovat edelleen varovaisia.

Ensi vuonna investointien kasvu voimistuu selvästi, kun talouskasvu vahvistuu ja vihreän siirtymän hankkeet sekä puolustusinvestoinnit vauhdittavat sekä yksityisiä että julkisia investointeja. Vuonna 2026 investoinnit kasvavat 5,9 prosenttia.

ENNUSTELUVUT 2025-2026

	2023	2024	2025e	2026e
Bruttokansantuote, %-muutos	-0,9	-0,1	1,0	1,4
Tuonti	-6,7	-2,4	0,3	4,0
Vienti	0,2	0,1	1,7	3,0
Kulutus	1,1	0,2	0,4	1,0
yksityinen	0,0	-0,1	0,8	1,3
julkinen	3,4	0,7	-0,5	0,3
Investoinnit	-7,4	-7,1	2,0	5,9
yksityiset	-8,3	-10,2	1,2	3,5
julkiset	-2,8	7,4	5,0	15,0
Inflaatio, %	6,2	1,6	1,0	1,5
Työttömyysaste, %	7,2	8,4	8,9	8,5
Vaihtotase, % BKT:sta	-0,5	0,3	0,9	0,4
Bensa (€/l)	1,97	1,83	1,70	1,75
Sähkön pörssihinta (snt/kWh)	5,7	4,6	5,0	5,0
Korko, 12kk (%)	3,86	3,27	2,20	2,40

KULUTTAJAHINTOJEN NOUSU PYSYY MALTILLISENA

Kuluttajahintojen keskimääräinen nousu on tänä vuonna maltillisempaa kuin viime vuonna. Inflaatio on vain yhden prosentin. Hintoja nostavat kohonneet palkkakustannukset ja tehdyt hyödykeverojen korotukset. Yritykset eivät pysty heikossa taloustilanteessa siirtämään kaikkia verojen korotuksia kuluttajahintoihin. Verojen korotukset nostavat hintoja kuitenkin lähes prosentin. Korkojen lasku ja halventunut sähkö painavat puolestaan inflaatiota tänä vuonna alaspäin. Ensi vuonna inflaatio kiihtyy 1,5 prosenttiin, kun talouskasvu elpyy ja korkojen lasku tasaantuu.

Bensan hinta on kevään aikana laskenut, mikä johtuu raakaöljyn halpenemisesta. Öljyn hinnan laskua on vauhdittanut maailmantalouden heikko kehitys sekä OPEC:n päätös lisätä öljyntuotantoa. Tänä vuonna bensan hinta pysyy keskimäärin nykyisellä noin 1,70 euron litrahinnalla. Lähi-idän levottomuudet voivat kuitenkin aiheuttaa tilapäisiä hintapiikkejä. Ensi vuonna maailmantalouden asteittaisen elpymisen myötä bensan hinnan odotetaan nousevan lievästi keskimäärin 1,75 euroon litralta.

Sähkön keskimääräinen pörssihinta pysyy tänä vuonna vakaana ja suurimmat hinnannudotukset ovat jo toteutuneet. Uutta sähköntuotantoa rakennetaan etenkin tuulivoiman varaan, mutta samanaikaisesti sähkön kulutus kasvaa. Erityisesti tekoälytoimintojen vaatimat suuritehoiset ja energiantensiiviset konesalit kasvattavat energian kulutusta.

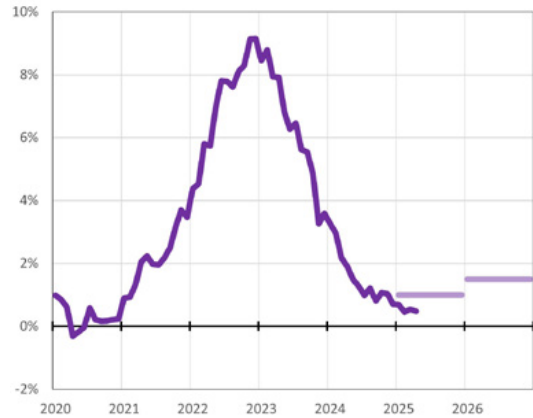
KORKOJEN LASKU LAANTUU

Korkojen lasku on luonut suotuisimmat rahoitusolot, mikä tukee kotitalouksien kulutusta ja yritysten investointeja. Tänä vuonna 12 kuukauden Euriborin ennustetaan asettuvan keskimäärin 2,2 prosenttiin ja ensi vuonna 2,4 prosenttiin.

Kesäkuuhun mennessä Euroopan keskuspankki on laskenut ohjauskorkoaan kahdeksassa peräkkäisessä kokouksessa, mutta nyt on oletettavaa, että koron laskuvauhti hidastuu. Euroalueen inflaatiokehitys on asettumassa keskuspankin tavoittelemalla noin kahden prosentin tasolle.

Vaikka kauppapolitiikan epävarmuus heikentää vientiä ja investointinäkymiä lyhyellä aikavälillä, odotetaan valtioiden lisäämien puolustus- ja infrastruktuuri-investointien vahvistavan kasvua jo ensi vuonna, mikä osaltaan nostaa inflaatio- ja koronnostopaineita. Euroalueen talouskasvun kiihtyessä Euroopan keskuspankin oletetaan kuitenkin toteuttavan maltillista korkopolitiikkaa.

Kuluttajahinnat

Lähde: Tilastokeskus, POP Pankki

Ensi vuonna kehitys jatkuu samaan suuntaan, sekä kysyntä että tarjonta kasvavat.

Nykyisellä tuotantoteknologialla sähkön hinta ei voi enää paljoakaan laskea, sillä halvemmalla sähkön hinnalla tuotanto ei olisi enää kannattavaa. Pörssisähkön keskihinta asettuu sekä tänä että ensi vuonna noin 5 senttiin kilowattitunnilta, mikä tarkoittaa verollisena hintana 6,3 euroa kilowattitunnilta.

Bruttokansantuote

Lähde: Tilastokeskus, POP Pankki

Bensiinin keskihinta

Lähde: Tilastokeskus, POP Pankki

KOTITALOUKSIEN OSTOVOIMA VAHVISTUU

Kotitalouksien kulutus on ollut verrattain vaisua jo pidemmän aikaa. Ostovoiman huomattavan romahduksen jälkeen kotitaloudet ovat joutuneet muokkaamaan kulutustottumuksiaan, ja kulutus onkin painottunut asumiseen ja muihin välttämättömyyshyödykkeisiin, kuten ruokaan. Tänä vuonna kulutus kohdistuu erityisesti palveluihin, kun taas suurempia hankintoja lykätään edelleen. Laskeneet korot tukevat kulutusmahdollisuuksia, mutta varovaisuus säilyy, ja säästäminen sekä velkaantumisen vähentäminen painavat vaakakupissa.

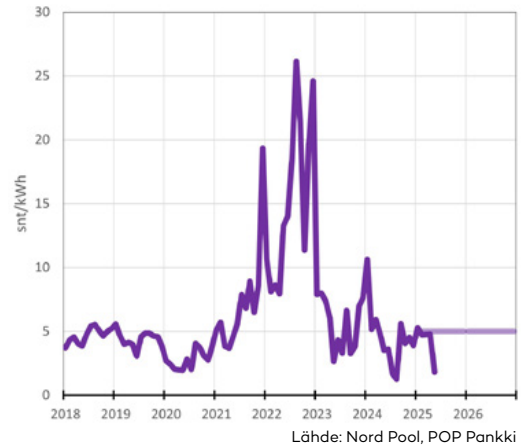
Vuonna 2025 yksityisen kulutuksen ennakoidaan piristyvän 0,8 prosentin kasvuun ja vuonna 2026 kasvun vauhdittuvan 1,3 prosenttiin. Luottamuksen vahvistuessa kulutus voi elpyä nopeastikin, mutta toistaiseksi kasvu on maltillista.

Palkansaajakotitalouksien ostovoima paranee kohtuullisen ansiokehityksen ja maltillisen inflaation ansiosta. Vuonna 2025 palkansaajien ansiot nousevat 3,3 prosenttia ja vuonna 2026 hieman enemmän, 3,4 prosenttia. Reaaliensiot jäävät kuitenkin vielä kauas huippuvuosista, ja talouden epävarmuus sekä tiukentunut sosiaaliturva hillitsevät kulutusmahdollisuuksia. Palkansaajien ostovoima kasvaa tänä vuonna 2,3 prosenttia ja ensi vuonna 1,9 prosenttia.

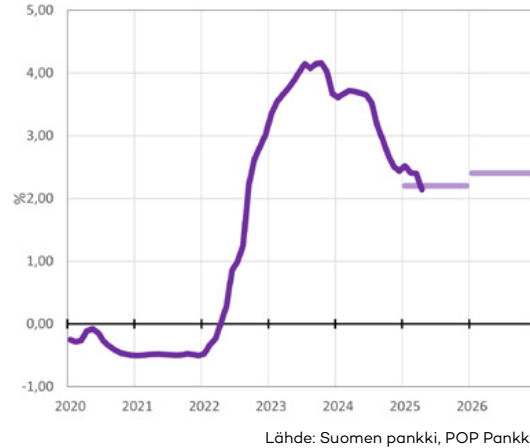
Työeläkeläisten ansioiden ostovoima kasvaa tänä vuonna vain hieman, 0,3 prosenttia. Taitetun indeksin ja inflaation laantumisen myötä eläkeläisten ansiokehitys maltillistuu huomattavasti kahteen edelliseen vuoteen verrattuna. Tänä vuonna työeläkkeet nousevat 1,3 prosenttia ja ensi vuonna 1,2 prosenttia. Inflaation ollessa 1,5 prosenttia kääntyy eläkeläisten ostovoima laskuun ensi vuonna.

Yrittäjien ostovoiman kasvu laantuu hieman tänä vuonna. Verojen korotukset yhdistettynä kotitalouksien heikkoon kulutuskysyntään on pienentänyt monien yrittäjien katteita. Ensi vuonna näkymät ovat paremmat, kun kotitalouksien kasvava kulutus antaa yrittäjille enemmän hinnoitteluvaraa. Yrittäjien ostovoima kasvaa tänä vuonna yhden prosentin ja ensi vuonna 2 prosenttia.

Sähkön pörssihinta

Lyhyet korot Euribor 12 kk

Reaalitulojen muutos

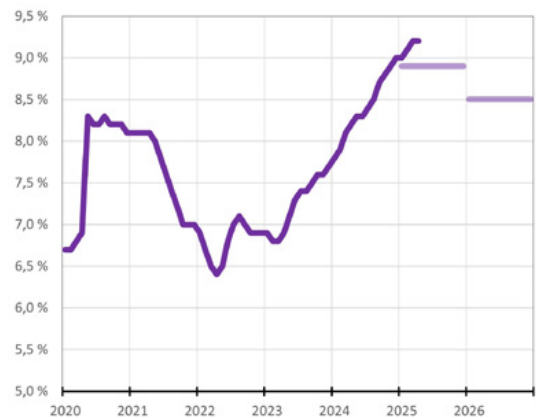
TYÖTTÖMYYS TAITTUU HITAASTI MUTTA VAKAASTI

Työllisyyskehitys on alkuvuonna 2025 pysynyt vaisuna, mutta notkahdus näyttäisi taittuvan. Erityisesti osallistumisasteen kasvu ja työikäisen väestön lisääntyminen ovat tuoneet positiivisia merkkejä pidemmän aikavälin näkyymiin.

Työllisyyden kehityksessä on ollut eroja sukupuolten ja sektoreiden välillä. Naisten työllisyys on jatkanut laskuaan erityisesti julkisen sektorin ja kaupan alan heikentymisen vuoksi, kun taas yksityisellä sektorilla ja miesvaltaisilla aloilla kehitys on ollut tasaisempaa. Pitkäaikaistyöttömyys on edelleen kasvussa, ja korkeakoulutettujen työttömyys on lisääntynyt, erityisesti asiantuntija-aloilla.

Vuoden 2025 aikana työllisyyden kasvu on vielä vaisua, mutta loppuvuodesta odotetaan lievää piristymistä muun muassa rakentamisen elpymisen myötä. Ennusteen mukaan 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee tänä vuonna keskimäärin 72,0 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 8,9 prosenttiin. Vuonna 2026 kehitys jatkuu varovaisen myönteisenä, työllisyysasteen kohotessa 72,4 prosenttiin ja työttömyysasteen laskiessa 8,5 prosenttiin. Työllisyystilanteen ei ennakoida kohenevan nopeasti, sillä talouskasvun ja työllisyyden paraneminen vaativat epävarmuuden hellittämistä sekä yrityksissä että kotitalouksissa.

Työttömyysaste, trendi

Lähde: Tilastokeskus, POP Pankki

MAATALOUEDELLA POTENTIAALIA PAREMPAAN

Maailman viljasato tulee olemaan tänä satovuonna historian suurin 2 911 miljoonaa tonnia, hieman enemmän kuin ennustettu kulutus. Presidentti Trumpin tullipolitiikka ja Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen Ukrainassa tuovat kuitenkin suurta epävarmuutta maa- ja elintarviketalouden maailmanmarkkinoille, ennen kaikkea hintoihin. Nämä vaikutukset heijastuvat myös Suomeen suoraan tai välillisesti.

Suomen viljasadosta näyttää tänä vuonna tulevan kohtuullisen hyvä, sääolosuhteet ovat olleet suotuisat. Kylvöalaennusteen mukaan leipäviljan kylvöala hieman kasvoi, kun taas rehuviljan kylvöala hieman pieneni. Kauran elintarvikekäyttö kasvaa, ja kauralla on myös merkittävää vientipotentiaalia. Sadon onnistuessa myös syksyllä kylvetty iso syysvehnäla lisää vehnän vientimahdollisuuksia.

Maidontuotanto vähenee Suomessa trendinomaisesti vajaan prosentin verran samalla kun tuottajien määrä vähenee noin kahdeksan prosentin vuosivauhtia. Maidon tuottajahinta nousee tänä vuonna Suomessa erityisesti voin ja juustojen hyvän vientikysynnän ja korkean maailmanmarkkinahinnan myötä. Nousu on suuri, koska maidon hinta laski viime vuonna reippaasti.

Naudanlihamarkkina hakee tasapainotilaa kotimarkkinoilla. Naudanlihan kysyntä on ylittänyt tarjonnan niin Suomessa kuin EU:ssa. Naudanlihan tuottajahinta on Suomessa jäänyt merkittävästi jälkeen EU:n naudanlihan hintatasosta. Vaikka kotimainen naudanlihan kysyntä on elpynyt, vähittäiskauppa

on ollut varovainen kuluttajahinnan nostamisessa, mikä toisi pelivaraa tuottajahinnan nostolle. Tänä vuonna naudanlihan tuottajahinta kuitenkin nousee hieman. Sianlihan tuotanto vähenee tänä vuonna 1,5 prosenttia, ja tuottajahinta laskee hieman. Broilerintuotanto kasvaa 2,5 prosenttia viime vuoden nollakasvun jälkeen, samalla tuottajahinta hieman laskee.

Rehujen hinnat laskevat noin yhdeksän prosenttia tänä vuonna. Rehujen hintaa laskee kahden viimeisimmän vuoden heikkolaatuisen viljasadon myötä rehuviljan tarjonnan lisääntyminen. Lannoitteiden hinnat sen sijaan kääntyvät loivaan nousuun kahden vuoden laskun jälkeen. Tuotantopanosten hintakehitykseen liittyy kuitenkin paljon epävarmuutta. Muutokset Ukrainan sotatilanteesta ja aseleposuosteluissa näkyvät nopeasti monien tuotantopanosten hinnoissa, mikä voi lisätä hintojen lyhytaikaista heiluntaa.